

**GÁRDONYI ZOLTÁN REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

4110 Biharkeresztes, Damjanich u. 21.
Telephely: 4110 Biharkeresztes, Kossuth u. 52.
Tel/fax: 54/431-258
E-mail: gardonyi.zoltan.iskola@reformatus.hu
OM: 062933

Kedves versenyzők!

A következő oldalakon találjátok meg a Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI „Szelídek öröksége” elnevezésű versenyének első fordulós, alsó tagozatosoknak szóló feladatait.

Nagy öröm számunkra, hogy rész vesztek az általunk meghirdetett versenyben. Igyekszünk olyan feladatokat összeállítani, amelyekkel ismereteitek bővíülhetnek.

Az első forduló megoldásainak beküldési határideje : 2022. november 24.

A válaszlapok minden oldalán kérjük, hogy az iskola nevét/ bélyegzőjét, illetve a kitöltő csapat nevét feltüntetni szíveskedjenek!

A kitöltött feladatlapokat e-mailben (garfonyirefi@gmail.com) vagy az iskola számára címzett levélben

várjuk, a borítékra ráírva „A szelídek öröksége”

**Postacím: Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI
4110. Biharkeresztes, Damjanich u. 21.**

Olvassátok el figyelmesen „A diófa és a mogyoróbokor” című mesét!

A diófa és a mogyoróbokor

Nagyon régi időkben történt, amit most mesélek. Élt egyszer egy vén diófa. Egy dombtetőn állt, gyökerei mélyre lenyúltak a földbe, a környékén terelgető pásztor emberek sem tudták, mióta állt már ott.

- Emberemlékezet óta mondogatták, s azt is, hogy talán egyidős magával a dombbal.

Ez a dombtetőn álló öreg diófa uralta a tájat. Odafentről nézte, mi történik a lenti síkon, és ahogy egyszer így nézelődött fejedelmi magányában, azt látta, hogy lent a mezőn egy csenevész mogyoróbokor hajtott ki.

Ez még azokban az időkben volt, amikor a mogyorónak nem volt héja. Nem borította az a kemény csonthéj, amit oly nehéz feltörni, ami miatt manapság nem szabad a fogainkkal próbálkoznunk, mert beletörhet, kalapácsra van szükségünk. Szóval a mogyoró annak idején még csak úgy nőtt az ágak végén védtelenül. A belső magvát kínálva, azt a finom, puha magot, amit megeszünk. Kiszolgáltatottan állt ez a cserje a viharoknak, a madaraknak, amelyek könnyen megcsipkedhették, hiszen nem védte a csonthéja. Még a kukacok sem a diófa felé araszoltak, hiszen a dió kemény héján átrágni magukat fárasztó munka lett volna, hanem a kis mogyorócserjéket vették célba, annak a gyümölcsét dézsmálták.

Látta a diófa, hogy így ez a mogyoróbokor nem sokra viszi. Féltette a kis szegény rokonát, mert minden nyár végére, kora őszre mire beérett volna sok-sok gyümölcse, a felét elverte a jég: lepotyogtak, a másik felét megcsipkedték a rigók, a harmadik felét – a beszélhetünk ilyenről egyáltalán- a kukacok vették „gondozásba”. Elgondolkodott a diófa, hogy mit tehetne, de szomorúan kellett rájönnie, hogy nagyon messzire áll a mogyorócserjétől, ezért aligha tud rajta segíteni. Később azonban egy ötlete támadt, és az egyik ősszel, amikor a diófának különösen gazdag termése volt, egy szem dióját lehullajtotta az ágáról, ami gurulni kezdett lefelé a lejtőn; gurult, gurult le a domboldalon, s végül leért a mezőre, ott is folytatta útját még egy darabon, majd a mogyorócserje mellett egy lyukba belepottyant.

Aztán elközelgett a tél, lehullottak a kései esők, követte őket a korai hó, és a leplevel betakarta. A dió odalent a föld mélyében álomba merült, tavasszal pedig kicsirázott és növekedésnek indult. Az első évben még gyöngye száraz volt apró levelekkel, de ahogy teltek az esztendő, lassan akkora lett, mint a mellette lévő mogyorócserje. Ekkortájt elegyedtek beszélgetésbe egymással. A mogyoró panaszkodott:

- Nézd meg testvér mi történt velem! Nemsokára megöregszem itt a mezőn, és nincs egyetlen épen maradt magom, ami a földbe hullva utódom lehetne. Mert látod, jó neked, megvéd az a kemény héj a gyümölcsösödön, nekem bizony ilyen páncélom sohasem volt.

Erre a kis diófa így felet a mogyorócserjének:

- Figyelj rám! Kezd el növesztetni a gyökereidet abba az irányba, amerre én állok, és én is elkezdem feléd növesztetni. Amint összetalálkozunk, megpróbálom átadni neked az erőmet.

Így is történt, a két kis fa gyökerei hétről hétre közeledtek egymáshoz, és egyszer csak két gyökér találkozott valahol mélyen a föld alatt. Ekkor a diófából erő áramlott át a másikba. Képzeljétek el, a következő tavasszal a kis mogyoróbokor azt látta, hogy miután a virágszirmai lehullottak, és gyümölcse érni kezdett, valami világosbarna héj borította minden darabját, ami kezdetben még lágy volt, de egyre keményebb lett. Majdnem olyan kemény, mint a dió héja. Bánata örömmre fordult, mert hiába jöttek a rigók, kopogtatták a terméseket a csőrükkel, fel kellett adniuk a próbálkozást. Ez a mogyoró most nem lesz csemege, gondolták csalódottan. Jöttek a viharok is, s bár néhány szem áldozatul esett, a legtöbb ott maradt az ágakon. És bizony még a kezdő kukacok foga is beletört a héjába.

A diófa viszont azon a nyáron olyan gyümölcsöket hozott, amiket nem fedett csonthéj, mert átadta erejét. A gerezdek védtelenül álltak a diófa ágain, a szomszéd fánál a kudarcot vallott madarak s egyéb ellenségek hamar felfedezték, s azt pusztították. Ahogy eljött az ősz, és a mogyoróbokornak beért a termése, ő satnyulni kezdett. Elsárgultak a levelei, lehullottak, s a következő tavasszal kis sem nyíltak újból: a diófa elszáradt. Ezt látva a mogyoróbokor elszomorodott, hogy barátja föláldozta magát, hogy őneki csontpáncélba rejtett gyümölcse lehessen.

Miközben búslakodott, egy hang szólította meg. Az öreg diófa, amely mg mindig a dombtetőn állt, így szólt hozzá:

- Ne búsulj, testvérem, hiszen én, akinek a fiam volt az a kis diófa, ma is itt állok és örülök, hogy segíteni tudtam rajtad. Nézd, ágaim változatlanul a régi gyümölcsöket termik, majd, amiknek nem árt a vihar se szél, sem állatokA fiam átadta neked az az erejét ,és ezután a világon minden mogyoróbokor és – cserje olyan lesz, mint te. A te utódaid fogják benépesíteni a földet. Örülj ennek!

A mogyorócserje megvigasztalódott, s a kétféle fa leszármazottai majd a mai napig jó barátok.

1, feladat Válaszoljatok a kérdésekre! Húzd alá a helyes választ!

/ 12 pont

A, Hol él a vén diófa?

1. domboldalon 2. legelőn 3. mezőn X. dombtetőn

B, Mit pillantott meg a diófa odafentről?

1. barna csonthéjat 2. csenevész mogyoróbokrot 3. erdőt X. almafát

C, Mitől féltette a rokonát a diófa?

1. kiszolgáltatottá válik 2. kukacoktól 3. villámlástól X. kivágják az erdészek

D, Mi törtéti a lehullott dióval tavasszal?

1. hó betakarja 2. elpusztul 3. kicsirázik, növekedésnek indult X. álomba merült

E, Hogyan álltak a gerezdek a diófa ágain?

1. elszáradva 2. védtelenül 3. kivirágozva X. lecsüggedve

F, Mi történt a mogyoróbokorral ahogy eljött az ősz?

1. kiszáradt 2. kivágták 3. beérett a termése X. a kukacok megrágták

2, feladat Párosítsátok a közmondásokat, szólásokat magyarázatukkal! Írd le a vonalra a számokhoz tartozó helyes betű jelét!

/ 4pont

1. Diót lehetne vele verni.	A, Egyáltalán nem szeret valakit.
2. Kemény dió.	B, Olyan magas, mint egy dióverő pózna.
3. Töri a diót.	C, Nem ér semmit. Nagyon keveset ér.
4. Nem ér egy férges diót sem.	D, Nehéz feladat, nehezen meggyőzhető ember.

Megfejtés:

3, feladat Melyek a dió jótékony hatásai? Megtudjátok ha, kiegészítitek a szavakat a hiányzó magánhangzókkal! A megfejtést írd a vonalra!

/ 12pont

A, b _ rb _ t _ gs _ g gy _ gy _ t _ j _.

B, v _ zh _ jt _ h _ t _ s _.

C, cs _ ntr _ tk _ l _ st l _ ss _ tj _.

D, _ z _ l _ t _ k gy _ ll _ d _ s _ t cs _ ll _ p _ tj _ , j _ v _ tj _.

Megfejtés:

A,

B,

C,

D,

3, feladat Keresd meg a szavakat a rejtvényben!

/ 14pont

BAMBUSZ DARU HÓPÁRDUC SÁRKÁNY LÚD MAJOM BOGÁR
 PANDA LÚD SÁSKA TEKNŐS TIGRIS VIPERA GALAMB

U	S	Á	R	K	Á	N	Y	T	E	K	E	R	C	S
H	I	M	A	J	O	M	F	B	X	W	R	T	O	P
Ő	D	K	M	E	T	Z	P	A	N	D	A	B	Ű	H
S	D	I	W	R	G	T	É	É	K	Á	Ó	A	K	Ó
J	A	V	V	J	K	E	I	L	Ú	D	W	M	J	P
D	R	Á	C	G	L	K	I	O	P	É	Á	B	M	Á
M	U	L	N	G	H	N	J	E	T	T	Z	U	É	R
G	A	L	A	M	B	Ő	T	I	G	R	I	S	T	D
V	H	S	G	Ő	P	S	O	I	T	H	G	Z	Q	U
B	G	Z	T	Ű	R	T	Y	Í	R	U	T	S	Ő	C
O	D	T	C	E	F	T	S	Á	S	K	A	A	F	H
G	P	O	Z	P	R	S	Ö	K	W	D	H	E	H	R
Á	F	T	B	A	L	F	E	N	A	P	Á	J	S	C
R	C	B	V	E	F	S	R	N	N	T	G	A	S	W
S	T	I	T	M	F	P	V	I	P	E	R	A	H	S

4, feladat Kukac Sanyi elhagyta a listáját! Segítségét kéri, abban hogy megtalálja a madarak fényképeihez illő neveket! Plusz pontot ér, ha egy madárról gyűjtő munkát folytatasz!(Ne feledd, ha gyűjtő munkát végzel, akkor ird le milyen forrás anyagból dolgoztál!)

Házi veréb	Erdei pinty
Mezei veréb	Csuszka
Tengelic	Nagy fakopáncs
Szécinege	Kék cinege
Erdei pinty	Zöldike

/ 20pont
+ gyűjtő munka 10pont

5, feladat Mennyit érnek a termések?

/ 5 pont

				720
				900
				940
				750
840	830	810	830	

A négy termés közül melyik hiányzik a táblázatból? Írd le a választ!

/ 5 pont

Megfejtés:

6, feladat A domboldalon egymástól egyenlő távolságra 13 mogyoróbokor áll. Kukac Sanyi a negyedik és a hetedik mogyoróbokor között 120 m távolságot mért. Hány méter a távolság az első és a tizenharmadik mogyoróbokor között?

Segítsetek Kukac Sanyinak! Rajzoljatok, számoljatok!

/ 8 pont

7, feladat Isten lenyűgöző teremtményei között számtalan lény akad. Ilyen Leviatán a Bibliában több helyen (Zsolt, Iz, Hab, Jób) említett hatalmas tengeri szörny hétfejű sárkánykígyó.

A te feladatod: alkotó fantáziád által ábrázold a lényt a környezetével, ahol él, hogyan viselkedik. Ügyelj a méretbeli arányokra, a megjelenítéshez használt színekre!

/ Tervezés 5 pont

/ Kivitelezés: 5 pont